

โครงการสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรที่ลุ่มต่ำของพระราชดำริ บ้านเลขห้า ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

ข้อมูล ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2568

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่แหล่งต้นกำเนิดต้นน้ำคาง บ้านสบป่วน ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นลุ่มน้ำย่อยของแม่น้ำยมตอนบน อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาว - น้ำสวด จุดที่เสด็จทอดพระเนตร มีความสูง 860 เมตร และมีพื้นที่ประมาณ 12,500 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง แต่ถูกบุกรุกแผ้วถางจากราษฎรเพื่อทำไร่เลื่อนลอย ทำให้พื้นที่ต้นน้ำคางได้รับความเสียหายจำนวนมาก ราษฎรบ้านสบป่วน ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน และราษฎรบ้านดอยตั่ว หมู่ 7 ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เริ่มตระหนักถึงความเสียหายจากการบุกรุกทำลายป่า จึงได้รวบรวมรายชื่อขอพระราชทานความช่วยเหลือให้มีการจัดตั้งสถานีทดลองการเกษตรขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่แนะนำการใช้พื้นที่ทำการเกษตรอย่างเหมาะสม ลดพื้นที่ที่ถูกทำลายป่าต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประชุมปรึกษาหารือในการแก้ปัญหา และทรงมีพระราชเสาวนีย์ “ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยขอใช้พื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกแผ้วถางบริเวณริมลำน้ำคาง บ้านสบป่วน หมู่ที่ ๗ ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงขึ้น โดยให้ราษฎรหมู่บ้านสบป่วน และราษฎรบ้านดอยตั่ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานโครงการฯ และเรียนรู้การทำการเกษตรที่สูงที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่”

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน ได้เข้าร่วมทำงานในพื้นที่ตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 และจากการไปปฏิบัติงานทำให้ทราบว่า ทรัพยากรประมงมีปริมาณลดลงทั้งชนิดและจำนวน ทำให้แหล่งอาหารประเภทโปรตีนไม่เพียงพอต่อการบริโภคของราษฎร รวมทั้งการบุกรุกแผ้วถางป่าทำไร่ข้าวโพด และการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร ส่งผลให้คุณภาพดินและแหล่งน้ำเสื่อมโทรม เสียสมดุลสภาพแวดล้อม (ซึ่งอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำ) จึงเป็นสาเหตุให้ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรอื่น ๆ ลดลงอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมประมงโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่านจึงได้จัดทำโครงการขึ้น โดยการทำงานในปีแรกได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และกรมประมงได้นำโครงการบรรจุเข้าแผนงานงบประมาณปกติ พร้อมทั้งจัดตั้งงบประมาณรองรับการดำเนินงานโครงการในปีถัดไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
2. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำไว้บริโภคในครัวเรือน และเป็นอาชีพเสริมให้แก่ราษฎร รวมทั้งแก้ไขปัญหาคาความยากจนในรูปแบบลดรายจ่ายในครัวเรือน

เป้าหมาย

- ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 10 ราย
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

งบประมาณ 16,100 บาท

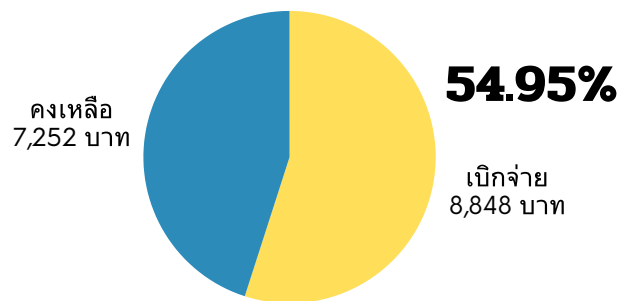
หน่วยงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดน่าน
กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ

ผลการดำเนินงานปี 2568

กิจกรรม	หน่วย	แผน	ผล	%
1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง - การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก	ราย	10	10	100

ผลการเบิกจ่ายปี 2568

งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	% เบิกจ่าย
16,100	8,848	7,252	54.95

ข้อค้นพบ -

ข้อเสนอแนะ -

ตัวชี้วัด

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง

- เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการประมง จำนวน

10 ราย

- เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ยสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

